

Legea privind energia eoliana offshore – un nou avânt în pânzele politicii energetice a României

Ca urmare a discuțiilor îndelungate și a existenței mai multor inițiative legislative în domeniul energiei eoliene offshore, în data de 8 mai 2024, în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 421, a fost publicată *Legea nr. 121/2024 privind energia eoliana offshore* („Legea 121/2024” sau „Legea”), care va intra în vigoare la 30 de zile de la data publicării. Cele de mai jos prezintă, în sinteză, elementele principale ale dispozițiilor Legii 121/2024.

1. Obiectul Legii

Legea reglementează cadrul general în vederea implementării în România a proiectelor de producere a energiei electrice din resurse eoliene offshore. În acest context, Legea urmărește asigurarea transparenței întregului proces de implementare a proiectelor eoliene offshore în condiții de concurență loială, nediscriminare și cu respectarea principiului de prevenire și controlul integrat al poluării prin utilizarea celor mai bune tehnici disponibile pentru activitățile cu impact semnificativ asupra mediului.

Legea reglementează, printre altele, (i) atribuțiile autorităților și instituțiilor competente, (ii) stabilirea perimetrelor concesionabile, (iii) anumite condiții pentru concesionarea perimetrelor, (iv) aspecte privind explorarea, construirea și exploatarea centralelor electrice eoliene offshore (“**CEEEO**”), (v) condiții pentru obținerea autorizațiilor, aprobarilor și licențelor necesare, (vi) aspecte privind racordarea la rețeaua electrică de transport, (vi) elemente privind desființarea CEEEO, (viii) securitatea exploatării energiei eoliene offshore, (ix) aspecte generale privind redevențele și taxele aplicabile, precum și (x) contravențiile și sancțiunile.

Cu toate acestea, acte normative multiple (astfel cum vom arăta în continuare) sunt necesare a fi emise în continuare pentru realizarea obiectivelor Legii.

2. Autorități competente

Legea reglementează competențele mai multor autorități, instituții și entități în ceea ce privește proiectele eoliene offshore, printre care se numără Ministerul Energiei, Autoritatea Competentă pentru Reglementarea Operațiunilor

Offshore la Marea Neagra (prin reorganizarea Autorității Competente de Reglementare a Operațiunilor Petroliere Offshore la Marea Neagra - ACROPO), Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE), Operatorul de Transport și Sistem (Transelectrica), Comitetul de amenajare a spațiului maritim din cadrul Ministerului Dezvoltării, Lucrarilor Publice și Administrației, etc.

În continuare sunt prezentate câteva dintre atribuțiile principalelor autorități/instituții/entități implicate:

- **Ministerul Energiei** are, printre altele, atribuții precum stabilirea perimetrelor offshore disponibile pentru concesionare, organizarea procedurilor competitive de atribuire a contractelor de concesiune și încheierea acestor contracte, elaborarea schemei de ajutor de stat pentru construirea sau exploatarea CEEO, etc.
- **Autoritatea Competenta de Reglementare a Operațiunilor Offshore la Marea Neagra** are atribuții și competențe precum: emiterea aprobarilor pentru dezvoltarea și desființarea centralelor CEEO, monitorizarea respectării normelor și instrucțiunilor de către concesionar, urmărirea aplicării măsurilor pentru protejarea mediului marin în timpul construcției și funcționării CEEO, constatarea și sancționarea activităților neautorizate, precum și emiterea normelor și instrucțiunilor cu caracter obligatoriu privind siguranța operațională.
- **ANRE** are competența de reglementare a cadrului secundar privind emiterea autorizațiilor de înființare și a licențelor de producere, precum și a cadrului privind racordarea, luând în considerare particularitățile CEEO și de emitere a autorizațiilor / licențelor respective.
- **OTS** are competența de emitere a avizelor tehnice de racordare, încheiere a contractelor de racordare și emitere a certificatelor de racordare.

3. Concesionarea perimetrelor eoliene offshore

Ministerul Energiei va organiza procedura de atribuire competitivă a contractelor de concesiune și, de asemenea, va putea acorda un ajutor de stat sub forma unei scheme de sprijin pentru construirea sau exploatarea CEEO, cu condiția punerii acestora în funcțiune într-o perioadă de maximum 8 ani de la data încheierii contractului de concesiune. Cu toate acestea, operatorii economici pot participa la procedura competitivă și fără acordarea schemei de sprijin. Concesionarea se acorda pentru explorarea perimetrului eolian offshore, lucrarile de construire a CEEO și exploatarea acesteia.

Pentru a participa la procedura competitivă de atribuire a concesiunii, solicitantul (persoana juridică română sau străină) trebuie să **îndeplinească cumulativ o serie de condiții de eligibilitate**. Printre acestea menționăm faptul că solicitantul trebuie să aibă personalitate juridică și să fie legal constituit în conformitate cu legislația specifică statului a cărui naționalitate o deține. De asemenea, în cazul persoanelor juridice străine, acestea au obligația de a avea înființată, la data depunerii ofertei, o filială pe teritoriul României, care trebuie să aibă calitatea de titular al drepturilor și obligațiilor care decurg din contractul de concesiune.

Alte condiții de eligibilitate se referă la faptul că solicitantul (i) să nu fie în incapacitate de plată sau în stare de insolvență, (ii) să nu fie în lichidare, iar activitățile sale să nu fie sub administrare judiciară, să nu facă obiectul unui concordat preventiv, mandat ad-hoc sau alt acord încheiat cu creditorii și nu trebuie să aibă activitatea suspendată; (iii) trebuie să își fi îndeplinit la zi obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale, în România sau în țara în care are sediul profesional. De asemenea, solicitanții vor trebui să îndeplinească criteriile de calificare și selecție prevăzute în anunțul de concesionare.

Ca urmare a derulării procedurii competitive, Ministerul Energiei și concesionarul selectat vor încheia un **contract de concesiune** pentru o perioadă de cel mult 30 de ani, cu posibilitatea unei singure perioade de prelungire de cel

mult 10 ani.

Concesionarul are dreptul de a **cesiona total sau parțial drepturile și obligațiile** dobândite prin contractul de concesiune, cu aprobarea prealabilă a Ministerului Energiei, unei alte persoane juridice care îndeplinește condițiile prevăzute de Lege. În acest caz, cesionarul și cedentul sunt obligați în **solidar** față de Ministerul Energiei pentru obligațiile exigibile anterior cesiunii.

Concesionarul trebuie să constituie o **garanție financiară de buna execuție a contractului**, inclusiv în cazul proiectelor de desființare, precum și pentru repararea daunelor cauzate mediului. De asemenea, concesionarul are obligația de a încheia un **contract de asigurare**, în ceea ce privește construcțiile edificate în perimetrul eolian offshore.

4. Activitatea de explorare a perimetrului eolian offshore

În cadrul perioadei de concesiune, concesionarii au dreptul să exploreze perimetrul eolian offshore pentru o durată de maximum **2 ani de la momentul semnării contractului de concesiune**, cu drept de **prelungire pe o durată de maximum 6 luni**, pentru motive justificate și cu acordul Ministerului Energiei.

Permisul de explorare se acordă concesionarului de către Ministerul Energiei, după încheierea contractului de concesiune.

5. Construirea și exploatarea centralei electrice eoliene offshore

Legea prevede necesitatea obținerii unei **autorizații de înființare** a capacității energetice, care se emite de către ANRE, urmând ca lucrările să se execute în baza **aprobarii de dezvoltare** emise de către ACROPO, prin care se autorizează inclusiv lucrările de construire aferente proiectului CEEO efectuate pe uscat, până la punctul de racordare. Pentru lucrările executate pe uscat, certificatul de urbanism se emite de către consiliul județean în competența teritorială se află terenurile pe care se execută lucrările.

Autorizația de înființare și aprobarea de dezvoltare oferă titularului dreptul să construiască CEEO în perimetrul concesionar și să execute lucrări în vederea racordării la rețeaua de transport al energiei electrice în punctele convenite cu OTS.

În termen de maximum 12 luni de la momentul emiterii aprobării de dezvoltare, concesionarul are **obligația demarării lucrărilor de construcție**, iar de la data începerii lucrărilor, **aprobarea de dezvoltare are o valabilitate de cel mult 5 ani**.

După recepția lucrărilor și perioada de probă, ANRE emite **licența de producere a energiei electrice**, conform reglementărilor proprii.

6. Racordarea la rețeaua electrică de transport

Termenii și condițiile pentru racordarea la rețea sunt stabiliți în cadrul avizului tehnic de racordare (ATR) emis de

OTS.

Dezvoltatorul CEEO trebuie sa dezvolte, **pe cheltuiala proprie**, rețeaua interna a CEEO, a stațiilor de conversie, de transformare și de conexiune, precum și cablurile sau liniile de transport a curentului continuu între stațiile de conversie, după caz, până la punctul de racordare la rețeaua de transport a energiei electrice, care poate fi offshore sau pe uscat.

De asemenea, dezvoltatorul CEEO este responsabil pentru exploatarea instalațiilor situate până la punctul de racordare la rețeaua de transport al energiei electrice.

În cazul în care concesionarul nu reușește sa construiască și sa conecteze CEEO la rețea, în conformitate cu licențele/autorizațiile acordate, acesta este considerat **responsabil pentru daunele suferite de OTS** ca urmare a acțiunilor sale (cu excepția cazului în care acesta dovedește ca întârzierile nu s-au produs din culpa sa).

Pe perioada exploatării, OTS poate solicita **limitarea temporara sau închiderea temporara a producției de energie electrica**, din motive tehnice, precum și la solicitarea Ministerului Energiei sau a instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice sau securității naționale, pentru motive justificate.

7. Limitari ale dreptului de proprietate privata

Legea prevede posibilitatea instituirii, în favoarea concesionarilor, a unor **limitari ale dreptului de proprietate asupra terenurilor și bunurilor proprietate privata a statului sau a altor persoane fizice ori juridice** pe toata durata realizării operațiunilor pentru construirea sau exploatarea CEEO.

Legea reglementează tipurile de limitari ale dreptului de proprietate, care au caracter legal și se exercită **fara înscriere în cartea funciara**, pe toata durata existenței CEEO sau, temporar, cu ocazia retehnologizării unei capacități în funcțiune, reparației, reviziei, lucrarilor de intervenție în caz de avarie.

Aceste limitari se întind pe durata necesara executării lucrarilor de construcție și de operare a CEEO. Oricare dintre aceste situații trebuie notificata de îndata titularului dreptului de proprietate.

De asemenea, astfel de limitari se exercită cu condiția plății în prealabil a unei **juste și echitabile despagubiri și a indemnizațiilor corespunzatoare**, stabilite prin acordul părților, ori, daca părțile nu se înțeleg, prin hotărâre judecatoreasca.

8. Taxe și redevențe

Legea reglementează tipurile de obligații financiare ale concesionarilor, principalele fiind redevența, taxele pentru suprafața concesionata în anumite situații și taxele pentru exploatare.

Redevența este prevazuta în contractul de concesiune și se plătește anual pe perioada exploatării CEEO (începând cu data punerii în funcțiune a CEEO), la un quantum procentual din veniturile realizate, aprobat prin hotărâre a Guvernului până la data de 30 iunie 2025.

Pentru perimetrele situate în afara apelor maritime interioare și a mării teritoriale, începând cu momentul obținerii

aprobării de dezvoltare și până la momentul începerii exploatarei, concesionarii sunt obligați la plata unei **taxe pentru suprafața concesionată** a perimetrului eolian offshore construit și pentru suprafața ocupată de cablurile electrice subacvatice de legătura cu punctele de racordare la rețea din afara perimetrului concesionat. O taxă similară va fi plătită și în cazul perimetrelor situate pe suprafața bunurilor administrate de Administrația Națională „Apele Române”.

De asemenea, concesionarii sunt obligați la plata unei **taxe pentru activitatea de exploatare** a perimetrului eolian offshore, stabilită prin raportare la suprafața perimetrului eolian pe care se execută lucrări de construcție și pentru suprafața ocupată de cablurile electrice subacvatice de legătura cu punctele de racordare.

9. Calendarul de implementare a unor prevederi ale Legii

• În termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a Legii:

ü Ministerul Energiei va elabora un studiu de specialitate în vederea pregătirii procesului de concesiune și a activităților de explorare, construcție și dezvoltare a CEEO.

ü autoritățile competente vor elabora mai multe grupuri de lucru în vederea, printre altele (i) elaborării și promovării unui plan privind utilizarea infrastructurii porturilor românești pentru manufacturarea și construcția de echipamente necesare construcției CEEO, în scopul utilizării la nivel național și regional; (ii) identificării soluțiilor necesare pentru dezvoltarea unor lanțuri de aprovizionare locală pentru construcția de CEEO; (iii) realizării unor programe de formare profesională pentru dezvoltarea și perfecționarea forței de muncă locale în scopul asigurării personalului calificat necesar dezvoltării lanțului de aprovizionare și al construirii CEEO; (iv) identificării măsurilor necesare pentru înființarea unui centru de studii și cercetări avansate în domeniul energiei eoliene offshore.

• Până la data de 31 decembrie 2024:

ü ANRE va emite reglementările privind acordarea autorizațiilor de înființare a CEEO.

ü ACROPO va adopta normele de aplicare privind procedura de acordare a aprobării de dezvoltare.

ü ANRE va emite modele de aviz tehnic de racordare și contracte de racordare, precum și certificate de racordare specifice CEEO și va modifica în mod corespunzător reglementările necesare.

• **Începând cu data de 1 ianuarie 2025:** în cadrul planurilor de dezvoltare RET, OTS va asigura elaborarea studiilor de sistem pentru analiza potențialului impact al unor mari cantități de energie eoliană offshore asupra sistemului energetic național și va analiza impactul pe care cerințele de racordare a centralelor eoliene îl au asupra sistemului energetic național.

• Până la data de 30 martie 2025: ACROPO emite reglementări privind activitățile de explorare, precum și cele de construcție/desființare și exploatare, în condiții de siguranță operațională, a CEEO, cu respectarea standardelor, codurilor și ghidurilor de bună practică, precum și a cerințelor legislative în domeniu.

• **Până la data de 31 martie 2025:** în baza studiului menționat mai sus, Guvernul va aproba lista perimetrelor eoliene offshore care pot fi concesionate.

• Până la data de 30 iunie 2025:

ü Guvernul va aproba normele specifice privind procedurile de concesionare, cuantumul redevențelor, taxelor, garanției financiare de bună execuție a contractului de concesiune, precum și schema de sprijin, după caz.

ü Ministerul Energiei va aproba metodologia de acordare a permisului de exploatare.

ü Guvernul va adopta procedura de recepție a lucrărilor, inclusiv a celor executate pe uscat.

ü ANRE va emite reglementări privind acordarea licenței de producere a energiei electrice, luând în considerare caracteristicile CEEO.